

KAITSEMINISTEERIUM

MTÜ Päriselt Siin
[Adressaadi asutus: 1]
[Adressaadi aadress: 1]
meie@pariseltsiin.ee

Teie: 05.06.2026 [Saatja reg nr]

Meie: 19.06.2026 nr 2-2/26/43-2

Vastuskiri pöördumisele

MTÜ Päriselt Siin esitas 05.06.2026 MTÜ Piirsalu Küla Seltsi, MTÜ Päriselt Siin ja Piirsalu kogukonna liikmete nimel Kaitseministeeriumile pöördumise seoses kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringuga (edaspidi REP) Piirsalu eelvalikuala osas.

Pöördumises leitakse, et Piirsalu eelvalikuala ei ole sobiv asukoht lõhkeaine-, lõhkematerjali-, laskemoona-ega keemiatööstuse rajamiseks, ning taotletakse Piirsalu ala välistamist kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu asukohavalikust. Lisaks tuuakse pöördumises välja pöördujate poolsed nõuded juhuks, kui Piirsalu eelvalikualal jätkatakse kaitsetööstuspargi REP-i menetlusega.

Vabariigi Valitsus algatas 15.02.2024. a korraldusega nr 40 kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH). Kaitsetööstuspargi REP-i eesmärk on alates algatamisest olnud planeerida kaitsetööstuspark laskemoona, lahingumoon, lõhkematerjali ning lõhkeaine tootmiseks ja selle toimimiseks vajalik taristu.

REP-i planeeringuala hõlmab maa-alasid kolme kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil asuvas neljas planeeringualas: Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas (kaks ala kokku 630 ha), Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas (150 ha) ja Pärnu maakonnas Pärnu linnas (3330 ha). Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH programmi etapis viidi läbi ruumianalüüs planeeringualal reaalsete arendusalade ehk eelvalikualade leidmiseks. Eelvalikualadena jäid valikusse viis ala: Pärnu 1, Pärnu 2, Piirsalu, Põhja-Kiviõli ja Aidu. Asukoha eelvaliku ning KSH esimese etapi aruande käigus täpsustati eelvalikualasid ning koostati tulenevalt nii KSH-st kui konkreetsetest piirangutest kruntide kavandamisele, täpsustatud alade lahendused, sh Piirsalu ala lahendus. Vt dokumenti „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneering ja mõjude hindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine. Asukoha eelvalik ja mõjude hindamine sh keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne (edaspidi nimetatud põhiaruanne; https://kaitseministeerium.ee/sites/default/files/documents/2026-03/asukoha_eelvalik_ja_mojude_hindamise_sh_keskkonnamoju_strateegilise_hindamise_esimese_etapi_aruanne.pdf). Põhiaruande alusel kehtestas Vabariigi Valitsus 22.08.2025 korraldusega nr 151 kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu Pärnu 1 ala ja Põhja-Kiviõli ala osas. Põhiaruandest nähtub, et eelvalikualad Piirsalu ja Aidu on samuti sobilikud toetamaks REP-i eesmärki (erinevate tingimuste tõttu kas väiksemas mahu või teatavate piirangutega), mistõttu nende alade osas REP-i menetlus jätkub. Eelviidatud korralduses nr 151 seadis Vabariigi Valitsus Kaitseministeeriumile ülesandeks selgitada välja eelvalikualade Piirsalu ja Aidu osas kasutuselevõtmise vajadus. Kaitseministeerium otsustas REP-i menetluse viia lõpuni ka Piirsalu ja Aidu aladel. Selguse mõttes täpsustame üle, et ka põhiaruandes väljatoodud Piirsalu lahendus nägi ette Piirsalu alale lõhkeainetehase rajamise võimaluse, samamoodi moonatootmise võimaluse koos lõhkeaine katseplatsiga. Piirsalu ala ei olnud põhiaruande järgi esimesteks eelistusteks muuhulgas mitte lõhkeainetehase mõjude, vaid võimaliku suurekalibrilise moonatootmise jaoks vajaliku katseplatsi mõjude tõttu (müra mõju). Lõhkeainetehase rajamise osas põhiaruanne välistavaid mõjusid ei leidnud.

Käesolevaks ajaks on koostatud asukoha eelvaliku täiendus Piirsalu ja Aidu eelvalikualade osas ning KSH esimese etapi aruande täiendus Piirsalu ja Aidu eelvalikualade osas. Piirsalu alal on täpsustatud

kavandavat tegevust võrreldes põhiaruandes käsitletuga. Täpsustatud lahenduse kohaselt kavandatakse alale lõhkeainete tootmisega seotud tootmiskompleks ehk lõhkeainetehas. Kavandav tegevus hõlmab lõhkeainete tootmist ning sellega seotud tootmisprotsessi etappe, sh vajadusel tootmisprotsessis vajalike lähteainete (nt heksamiini) tootmist. Võrreldes varasemalt käsitletud lahendusega kaitsetööstuspargist, millega olid ette nähtud mitme ettevõtte tootmised ning müra tekitav katseplats, arvestati täpsustatud Piirsalu ala puhul väiksemaid keskkonnamõjusid tekitava lahendusega (eeskätt mürahäiringut silmas pidades). Piirsalu alale ei ole enam ette nähtud müra tekitavat katseplatsi.

Asukoha eelvaliku ning KSH esimese etapi aruande täienduses on leitud, et Piirsalu ja Aidu alad on sobivad kaitsetööstuspargi rajamiseks. Selle jaoks on tehtud asukoha eelvaliku raames piisavas mahus asjakohaseid uuringuid, mis võimaldavad järeldada, et alade puhul puuduvad välistavad tegurid kaitsetööstuspargi rajamiseks ning aruanne seab valitud aladele konkreetsed keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks ja leevendamiseks.

Eelnevast tulenevalt leiab Kaitseministeerium, et ei ole põhjendatud välistada Piirsalu ala kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu asukohavalikuna.

07.05.2026 tutvustasid Kaitseministeeriumi ning selle valitsemisala inimesed koos REP-i ja KSH aruande koostajatega täpsustatud Piirsalu ala lahendust ning vastati kohalike elanike küsimustele. See oli viies taoline kohtumine antud REP-i menetluse jooksul. Erinevalt eelmistest kordadest oli seekord võimalus rääkida kavandatavast tegevusest palju detailsemalt. Kaitsetööstuspargi REP-i menetluse järgmiseks etapiks on avalik väljapanek, mis kestab ajavahemikul 26.06.2026–26.07.2026. Avaliku väljapaneku vältel saavad kõik isikud REP-i ja KSH esimese etapi aruande kohta esitada kirjalikke arvamusi. Peale avalikku väljapanekut toimuvad avalikud arutelud (mh ka Piirsalus).

Pöördumises on toodud välja alljärgnevad väited ja nõuded pöördumise eesmärgi toetamiseks. Käesolevaga esitame nendele Kaitseministeeriumi seisukohad:

1. „Piirsalu kogukonna varasemat arusaama ega võimalikku leppimist lasketiiru, ladude, väljaõppeala või väiksema mõjuga laskemoonatootmisega ei saa kasutada argumendina lõhkeainetehase ja keemiatööstuse rajamiseks. Tegemist on kvalitatiivselt teistsuguse riskitasemega ettevõtmisega, mille puhul tuleb Piirsalu ala asukohavalikust välja jätta või menetlus sisuliselt uuesti avada;“

Vastus: Selgitame, et Piirsalu kogukonna varasemat arusaama ega võimalikku leppimist lasketiiru, ladude, väljaõppeala või väiksema mõjuga laskemoonatootmisega ei ole kuidagi kasutatud argumendina lõhkeainetehase ja keemiatööstuse rajamiseks. Lõhkeainetehase rajamise võimalust on kõigil eelvalikualadel kaalutud alates planeeringu algusest ning seda nägi ette ka eelnevalt hindamise aluseks olnud analüüsitud planeeringu lahendus. Samuti analüüsis lõhkeainetehase võimalikke mõjusid juba eelmine (2025 aastal) avalikustatud KSH aruanne. Piirsalu alal lõhkeainetehase osas välistavaid mõjusid ei leitud ka siis. Olulisemad mõjud, mille tõttu KSH aruanne soovitas Piirsalu ala täismahus välistada, olid seotud suurekaliibrilise moonatootmise jaoks vajaliku katseplatsi müraga, ning sellest tuleneva mõjuga linnustikule. Praeguseks on lõhkeainetehase võimalikke mõjusid ka oluliselt detailsemalt analüüsitud ning määratud ka konkreetsamad keskkonnameetmed oluliste ebasoodsate keskkonnamõjude vältimiseks Piirsalu alal.

2. „Piirsalu on planeeringualadest väikseim ning paikneb metsases, hajaasustusega, kaitstavate loodusväärtustega piirnevas piirkonnas. Ala enda suurus, ümbruskonna kaitseväärtused, elamute lähedus ja ohualade vajadus moodustavad koos ruumilise vastuolu, mida ei saa lahendada üksnes tehniliste leevendusmeetmetega;“

Vastus: Selgitame, et just Piirsalu ala väiksus ongi üheks peamiseks põhjuseks, miks kavandatakse sellele alale lõhkeainetehast, mitte näiteks suurekaliibrilist laskemoonatehast. Selline tehas ei mahuks Piirsalu alale ära. Samuti oleks suurekaliibrilise moona tootmisel oluliselt suuremad müra mõjud ümbritsevatele elanikele. Seevastu lõhkeainetehase võimalikud mõjud nii ümbritsevale looduskeskkonnale kui ka elanikele on võimalik (ja tuleb) leevendada, sellisel et ei kaasneks olulist ebasoodsat keskkonnamõju.

3. „Piirkonna veerežiim, põhjavee kasutus, Piirsalu jõe ja Lepaste oja tundlikkus ning võimaliku

reovee ja sademevee mõju ei ole lahendatud piisava konservatiivsusega. Kogukonna seisukoht on, et hinnata tuleb halvimat usutavat olukorda, sh madalveeperioodi ja avariiolekorda, mitte üksnes keskmisi tingimusi;“

Vastus: KSH koostanud ekspertide hinnangul on piisava põhjalikkusega arvestatud piirkonna veerežiimi, põhjavee kasutuse ning vooluveekogude tundlikkusega. Selleks viidi eraldi läbi ka vastavad uuringud. Uuringute põhjal anti KSH-s tingimused kaitse veekasutuse projekteerimiseks, lisaks sätestati seirenõuded. Piirsalu jõe ökoloogilise seirega alustatakse sel aastal.

4. *„Välisõhu risk, sh avapõletamise ja lõhkeaine tootmisjääkide hävitamisega seotud risk, ei sobi elamute, kaitsealuste liikide ja tundliku veevõrgustiku lähedusse. Rutiinne avapõletamine või avadetoneerimine tuleb välistada.“*

Vastus: Piirsalu alal on KSH raames piisava detailsusega hinnatud lõhkeaine tootmisjääkide avapõletamisega hävitamisel kaasnevat saasteainete heidet välisõhku ja selle võimalikku levikut väljapoole tootmisterritooriumi. Lõhkeainejääkide avapõletamisega ei kaasne detoneerimisriski (plahvatus saab tekkida suletud tingimustes süttimisel) ja seda viiakse läbi põlemisprotsessi soodustavates tingimustes ja kogustes, millega ei kaasne saasteainete olulist heidet. KSH aruandes on vastavad kogused ja nende avaldatav mõjutase välja toodud. KSH aruandes on hinnatud ka võimalikku mõju veekeskkonnale ja mõju vältimise meetmena on ette nähtud avapõletamise platsile koguneva sademevee suunamine tehnoloogilise reovee puhastile. Kuna lõhkeaine tootmisjääke ei hävitata detoneerimisega ja avapõletamisel detonatsiooniriski ei kaasne, siis ei teki ka müra ja seekaudu mõju kaitsealustele liikidele.

Siinkohal on oluline rõhutada, et kaitsetööstuspargi arendamise käigus kaalutakse ka alternatiivseid lahendusi spetsiaalsete põletuskambrite või -ahjude näol.

5. *„Metsise elupaikadele, Mustjärve raba hoiualale, Annamõisa metsise püsielupaigale ja Natura 2000 väärtustele avalduv mõju on eraldiseisvalt ja kumulatiivselt liiga suur. Kompensatsioonialadega ei ole võimalik asendada väljakujunenud metsise mängu-, sigimis- ja toitumismaastikku.“*

Vastus: Esitatud seisukohaga ei saa nõustuda. Seisukohast ei nähtu, millistele uuringutele, eksperdi hinnangutele või muudele andmetele tugineb väide, et nimetatud väärtustele avalduv mõju on eraldiseisvalt või kumulatiivselt liiga suur. KSH-s seevastu hinnati mõjusid nii eraldiseisvalt kui ka asjakohastel juhtudel arvestades kumulatiivselt ning vastavad järeldused on esitatud KSH põhjaruandes, täiendavas aruandes ja nende lisades. Vajalikul juhul seati leevendus või kompenseerimismeetmed.

Selgitada tuleb, et Natura hindamise kontekstis hinnatakse kumulatiivset mõju konkreetse kaitse-eesmärgi või kaitstava väärtuse suhtes, arvestades sellele avalduvate erinevate mõjude koosmõju. Seetõttu ei ole põhjendatud käsitleda seisukohas nimetatud erinevaid kaitstavaid väärtusi ühe tervikuna ning teha nende põhjal üldistavat järeldust, et mõju on eraldiseisvalt ja kumulatiivselt liiga suur. Asjaolu, et üks kavandatav tegevus võib mõjutada mitut erinevat kaitseobjekti, ei tähenda iseenesest, et tegemist oleks kumulatiivse mõjuga nende objektide suhtes.

Kompensatsioonimeetmete eesmärk ei ole olemasolevate metsise mängu-, sigimis- ja toitumisalade üks-ühele asendamine, vaid tegevusega kaasneva jääkmõju korvamine ning liigi soodsa seisundi säilitamisele kaasaaitamine. Kavandatud meetmete piisavust hinnati metsise eksperthinnangu koostamisel ning nende rakendamiseks koostati eraldi kompensatsioonikava. Lisaks, meetmete tulemuslikkust hinnatakse täiendavalt ka veel seire käigus vastavalt KSH aruandes kavandatud seiremeetmetele.

6. *„Piirkonda lisanduvad samal ajal muud suured taristu- ja arenduskoormused: Risti päikesepark, Risti tuulepark, Risti serveripark, EstLink 3 maismaaühenduse planeering, karjäärid ja maardlad, teede- ja elektritaristu ning intensiivistuv metsamajandus. Nende koosmõju elukeskkonnale, varale ja loodusele peab olema eraldi hinnatud.“*

Vastus: Nagu selgitati 2025. a avalikustatud põhjaruandes, arvestati mõjude hindamisel läbivalt ka mõjude omavahelisi seoseid, sh koosmõju ja kumulatiivset mõju teiste piirkonnas asuvate ja kavandatud tegevustega. Sama lähenemist kasutati 2026. a täpsemal hindamisel ja aruande täienduse koostamisel. Seega on koosmõjusid kõigi teiste piirkonna asjakohaste tegevustega hinnatud ning vajadusel määratud sellest tulenevalt ka leevendavad meetmed (asjakohane on see

eelkõige müra mõju puhul). Täiendavalt lisatakse KSH aruandesse ja planeeringu tingimustesse täpsustus, et kavandatava tegevuse täpsustamise järgmistes etappides täpsemate müra leviku arvutuste käigus tuleb täiendavalt hinnata ka võimalikku asjakohast koosmõju piirkonna teiste müraallikatega ning hinnata ka liikluse müra võimalikku mõju vastavalt täpsustatud liikluskooormustele.

7. „Planeeringu kehtestamine üksnes asukoha eelvaliku alusel, ilma tavapärase detailse lahenduse etapita, on sellise riskitasemega objekti puhul kohaliku kogukonna õiguste ja keskkonnakaitse seisukohast ebapiisav, lubamatu ja tuleb välistada.“

Vastus: Planeerimisseadus § 27¹ lõige 1 annab õiguse loobuda detailse lahenduse koostamisest, kui puuduvad välistavad tegurid REP-iga kavandatava ehitise edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega ning asukoha eelvalikus on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused. Oluline on siinkohal, et täidetud peavad olema mõlemad sättes toodud tingimused.

Kaitsetööstuspargi jaoks on leitud sobivad asukohad. Selle jaoks on tehtud asukoha eelvaliku raames piisavas mahus asjakohaseid uuringuid, mis võimaldavad järeldada, et leitud alade puhul puuduvad välistavad tegurid kaitsetööstuspargi rajamiseks ning KSH aruanne seab valitud aladele konkreetsed keskkonnatingimused, mida peab täitma. Samuti on asukoha eelvalikus koostatud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused.

Siinkohal on asjakohane selgitada, millistest andmetest lähtuvalt koostatakse tööstusobjektide (sh kaitse-) planeeringuid, sh eriplaneeringuid. Asukohtade eelvaliku etapis ei ole tavaliselt teada muid andmeid kui tegevusala ja planeeringust huvitatud isiku poolt antavad kavandatava tegevuse põhinäitajad (tootmismahud aastaks jms). Nii lähtuti ka kaitsetööstuspargi puhul asukoha eelvaliku põhietapis teadmistest, et parki võivad tulla 4-5 ettevõtet, kes tegutsevad kaitsetööstusvaldkonnas, kuid mida konkreetselt tehakse ja milline on ettevõtte ruumivajadus, ei olnud teada. Eeldati, et ettevõtete hulgas on moonatootjad, samuti ka lõhkeaine tootja ning et osa ettevõtetest on tõenäoliselt kemikaaliseaduse mõistes A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtted.

Praeguses täpsustavas etapis on teada konkreetsed tegevused, mida kavandatakse ja, et ühes asukohas tegutseb ainult üks ettevõtte. Lisaks on Piirsallu kavandatava kaitse osas kasutatud planeeringust huvitatud isik täpsustavaid andmeid kavandatava tegevuse kohta, mis võimaldavad planeeringulisi analüüse teha ja hinnata mõjusid oluliselt detailsemalt kui see oleks asukohavaliku etapis tavapärane – olemas on tehnoloogiline kontseptsioon, mis mõne tegevuse puhul on tehnoloogilise eelprojekti staadiumis, teada on ehituslikud mahud kontseptsiooni staadiumis (määrgime, et eelprojekt koostatakse tavaliselt alles ehitusloa taotlemise etapis, lähtudes planeeringuga kehtestatud ehitusõigusest, seetõttu ei ole ka eriplaneeringu detailses etapis õigustatud ootust, et esitatakse andmed, mis on ehitusliku eelprojekti ja tehnoloogilise projekti detailsuses). Seega, Piirsalu ja Aidu osas läbiviidavad täiendavad planeeringulised tööd ja täiendav hindamine võrreldes asukohavaliku põhietapiga on olemuselt detailse etapi tegevused.

8. „Koostada planeeringu detailne lahendus, mitte planeeringu kehtestamist üksnes asukoha eelvaliku alusel;“

Vastus: Vt eelmise punkti vastus.

9. „Nõuda kõigi tehnoloogiliste valikute, käideldavate ainete, ladustamismahude, jäätmekäitlusviiside ja heiteallikate avalikustamist sellises detailsuses, mis võimaldab mõjusid sisuliselt hinnata.“

Vastus: Andmed kaitse tegevuse kohta on ekspertidele avalikustatud detailsuses, mida võimaldab kaitse rajamise ettevalmistav etapp – tehnoloogiline kontseptsioon, mis mõne tegevuse puhul on tehnoloogilise eelprojekti staadiumis, ehituslikud mahud kontseptsiooni staadiumis. Samas on nende alusel võimalik mõju sisuliselt hinnata. Kuna kaitsele kohalduvad tulenevalt tegevusalast erinevate valdkondade õigusaktidega sätestatud nõuded (nt lõhkematerjalide tootmine eeldab käitamisluba, mille aluseks on lõhkematerjalitehase tehnilisele lahendusele esitatavad nõuded; kuna lõhkeaine tootmisel kasutatakse keemilisi protsesse, siis on kaitse kui terviku tegevuseks vajalik keskkonnakompleksluba ja sellest lähtuvalt tuleb rakendada parimat võimalikku tehnikat (PVT- d)), mille rakendamine on kaitsele kohustuslik, siis tehakse mõju hindamine arvestusega, et nii õiguslike nõudeid kui PVT-d rakendatakse. Kui hinnatakse valdkondi, mida õiguslike nõuete või PVT-ga ei reguleerita, siis lähtutakse tundlikele objektidele avaldada võiva mõju

määrast, mille vältimiseks või leevendamiseks rakendatakse vajadusel täiendavaid leevendavaid meetmeid. Kuna tegemist on kaitsevaldkonna projektiga, siis riskide maandamise kaalutlusel avaldatakse KHS aruandes lähteandmed ja ka hindamistulemused, mis võimaldaksid täpselt määrata objektide asukohti ja tegevus-parameetreid, üldistatud kujul.

Edasiste menetluste käigus andmed tegevuste kohta täpsustuvad. Kuid see ei tähenda, et tegevuse kohta antakse avalikkusele rohkem andmeid. Lõhkematerjalitehase käitamisloa taotlemine ja andmine ei ole seadusest tulenevalt avalik protsess. Keskkonnakompleksloa taotlemine on avalik protsess, kuid tehnoloogiline protsessi detailset kirjeldust selle käigus ei avaldata (Energeetika- ja keskkonnaministri 27.01.2026 määrus nr 6 § 1 lg 4 alusel). Kuid tegevustest tekkivad heitmete ja avaldatava keskkonnamõju andmed on avalikud. Lisaks, ühegi nimetatud loa väljaandmine ei ole võimalik, kui sellega kaasneb oluline risk inimestele, varale ja keskkonnale või võib tekkida oluline keskkonnahäiring.

10. „Nõuda sõltumatut riskianalüüsi, mis käsitleb A- ja B-kategooria suurõnnetuse, plahvatus, tulekahju, ohtlike veoste, avapõletamise, sõjaohu, sabotaaži, drooni- ja küberriski stsenaariume;“

Vastus: Käesolevad hindamised on koostatud erapooletute ja objektiivsete hindajate poolt. Keskkonnamõju hindamise raames antakse arendajast ja ka avalikkusest sõltumatud hinnangud - keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest (KeHJS) tulenevatele nõuetele vastavuse korral on ekspertrühm ka sõltumatu (KeHJS § 34 lg 4 p.6 järgi peab hindamisel olema erapooletu ja objektiivne). Sõjaohu, sabotaaži, drooni- ja küberriski stsenaariumite hindamine eeldab juurdepääsu riigisaladusele ja nende hindamiste tulemused ei ole detailsel kujul avalikustatavad isikutele, kes ei oma riigisaladusele juurdepääsu luba.

11. „Nõuda sõltumatut põhjaveeuuringut koos erakaevude inventuuri, lähteseire, modelleerimise ja hüvitismehhanismiga;“

Vastus: KSH käigus viidi läbi põhjaveeuuring (mis oligi sõltumatu ja teostatud oma ala ekspertide poolt), mille aruandega on võimalik tutvuda: <https://kaitseministeerium.ee/poliitika-ja-planeerimine/planeeringud/kaitsetoostuspark>

Põhjaveeuuringus hinnati kavandatava tegevuse võimalikku mõju põhjaveele ja olemasolevatele kaevudele tunnustatud hüdrogeoloogiliste meetodite ning matemaatiliste mudelite abil. Kasutatud arvutusmudelid põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud teaduslikel põhimõtetel ja füüsikaseadustel ning võimaldavad objektiivselt hinnata põhjaveetaseme muutusi erinevate stsenaariumide korral.

12. „Nõuda pinnaveeuuringut Lepaste oja, Piirsalu jõe ja Vihterpalu jõe vesikonna ulatuses, sh kriitilise madalvee ja lõheliste elupaikade/kudemisalade käsitlust;“

Vastus: Selgitame, et veeseaduse § 27 alusel on Eestis moodustatud 3 vesikonda: 1) Lääne-Eesti vesikond; 2) Ida-Eesti vesikond; 3) Koiva vesikond. Lepaste oja, Piirsalu jõgi ja Vihterpalu jõgi kuuluvad Lääne-Eesti vesikonda, kuid nimetatud veekogud ise ei moodusta vesikonda. Lääne-Eesti vesikonna pinnaveekogumite uuringuid ja seisundi analüüsi tehakse veemajanduskava raames, olemasolevate hinnangutega on võimalik tutvuda: <https://kliiministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027#veemajanduskavade-do>. Võimalike madalvee olukordadega ning vee-elustiku elupaikadega on mõjude hindamisel asjakohasel määral arvestatud (neid teemasid käsitlesid nii eraldi koostatud vee uuringud, kui ka KSH aruanne.)

13. „Nõuda välisõhu, mürataseme, impulssmüra, vibratsiooni ja sadestumise modelleerimist halvimates ilmastikuoludes;“

Vastus: KSH aruandes on käsitletud välisõhu kvaliteeti, müra ja vibratsiooni, sh on põhjalikumad hinnangud toodud 2025. a valminud eriplaneeringu mõju hindamise põhjaruandes.

Praeguses etapis ei kavandata Piirsalu alal enam katselõhkamisi, seega märkimisväärset vibratsiooni ning impulssmüra kavandatava tegevuse elluviimine kaasa ei too. (See tähendab, et müra võimalik mõju on väiksem, kui varasemates materjalides kirjeldatud.)

Välisõhu kvaliteedi osas on hinnatud saasteainete levikut, aruandele on lisatud õhusaaste modelleerimise tulemused ebasoodsates hajumistingimustes (ehk nn halvimates oludes).

Kõigi nimetatud mõjude osas on vajadusel planeeringus seatud ka tingimused olulise negatiivse mõju välistamiseks.

14. „Nõuda rutiinse avapõletamise ja avadetoneerimise välistamist planeeringutingimusena;“

Vastus: Piirsalu alal ei kavandata avadetoneerimist. Peamine erinevus mõjude osas lõhkeainetehase ja laskemoonatehase vahel tulenebki sellest, et lõhkeainetehase juures ei toimu avadetoneerimisi. Lõhkematerjalide avapõletamisega ei kaasne detoneerimisriski (plahvatus tekib suletud tingimustes süttimisel) ja seda viiakse läbi põlemisprotsessi soodustavates tingimustes ja kogustes, millega ei kaasne saasteainete olulist heidet. KSH aruandes on vastavad kogused ja nende avaldatav mõjutase välja toodud. Olulise negatiivse keskkonnamõju kaasnemist ei ole ette näha.

Kaitsetööstuspargi Piirsalu ala edasisel arendamisel kaalutakse ka alternatiivseid lahendusi spetsiaalsete põletuskambrite või -ahjude näol.

15. „Nõuda Natura hindamist ja liigiinventuure välitöödega, sh metsise, kanakulli, vääriselupaikade, rohevõrgustiku ja barjääriefekti käsitlemist;“

Vastus: Kõik nimetatud asjakohased teemad on KSH põhi- ja täiendavas aruandes või nende alusuuringutes vajalikul määral kajastatud ning nõudmine ei ole antud juhul põhjendatud ega asjakohane.

Näiteks Piirsalu ala puhul on Natura 2000 aladele avalduvaid mõjusid hinnatud, st Natura hindamine on läbiviidud. Seda on tehtud vastavalt Natura hindamise metoodikale esmalt põhjaruandes ning seejärel täpsustunud tegevuste valguses ka täiendava KSH aruande raames. Natura hindamise tulemusel ei tuvastatud Piirsalu alal kaitsetööstuspargi arendamisel ebasoodsat mõju Natura 2000 alade terviklikkusele tingimusel, et rakendatakse aruandes toodud meetmeid ebasoodsa mõju vältimiseks ja leevendamiseks.

Täiendavate liigiinventuuride vajadust hinnati KSH alusuuringute käigus, kus sellist vajadust Piirsalu ala puhul ei selgunud. Kriitilisemaks liigiks oli seal piirkonnas metsis, kelle kohta koostati eraldi eksperthinnang. Metsise ekspert leidis, et olemasolev seire-, telemeetria- ja uuringuandmestik on mõjude hindamiseks piisav ning täiendavate inventuuride vajadust ei esinenud.

KSH materjalid sisaldavad käsitlusi ka kanakulli, vääriselupaikade ja rohevõrgustiku osas. Ebasoodsat mõju neile oodata ei ole. Sealjuures on mõju leevendavate asjaoludega juba planeerimisprotsessis arvestatud. Näiteks on pargi alalt välja jäetud vääriselupaigad; samuti ei jää valdav osa pargist rohevõrgustiku alale (kattuvus on ligikaudu 1 ha); häiringuid kanakulli pesitsuskohtades ei toimu, kuna katselõhkamisi Piirsalus ei kavandata ning lisaks toimivad häiringu vähendamiseks seatud meetmed.

Kavandatav Piirsalu kaitsetööstuspark paikneb alal, mis on olnud aastakümneid riigikaitseliste objektide kasutuses, ning tegemist ei ole tervikuna kõrge loodusväärtusega maastikuga, mille edasine kasutus kaitsetööstuspargina tooks KSH tulemuste kohaselt kaasa olulise lisamõju ka näiteks barjääriefekti näol.

16. „Nõuda kumulatiivse mõju hindamist koos Risti päikesepargi, Risti tuulepargi, EstLink 3, karjääride/maardlate, metsanduse ja muu taristuga;“

Vastus: Vt vastus punktile 6.

17. „Nõuda sõltumatut sotsiaalmajanduslikku analüüsi, mis käsitleb vara väärtust, kindlustust, elanike tervist, turvatunnet ja kogukonna arenguvõimalusi;“

Vastus: KSH aruande onkoostanud sõltumatud eksperdid. KSH põhjaruandes on nimetatud teemasid käsitletud. Elanike tervis on keskkonnatingimuste (müra, õhusaaste) alusel üks kõige olulisemaid KSH-s hinnatuid teemasid. KSH analüüs ei tuvasta, et lõhkeainetehase rajamine Piirsallu võiks põhjustada ohtu elanike tervisele, kuna KSH seab tingimused, kuidas neid kõiki võimalikke riske minimeerida. Nõustume, et elanikele võib tunduda, et kavandatav kaitsetööstuspark tundub ohtlik, kuid leiame, et nendel hirmudel ei ole põhjendatud alust. Tänapäevaste teadmiste alusel on võimalik rajada kaitsetööstust nii, et kõik ohud on minimeeritud. KSH hinnangute alusel ei ole põhjust arvata, et kavandatav tehas halvendaks reaalselt piirkonna elanike elutingimusi sh varade väärtust, turvatunnet ja kogukonna arenguvõimalusi.

18. „Nõuda, et kõik seireandmed, avariinfo ja keskkonnaandmed oleksid avalikud reaalajas või lühikese viitega ning kogukonnal oleks esindatus järelevalves;“

Vastus: Asukoha eelvaliku täienduses ja KSH esimese etapi aruande täienduses on välja toodud kohustuslikud seiremeetmed. Edaspidise arendamise käigus töötatakse välja täpsed seirete läbiviimise tegevuskavad ning andmete avalikustamise võimalused.

Keskkonnaandmete kohta: Asjakohased keskkonnaandmed ongi üldjuhul juba avalikud ning erinevatest andmebaasidest kättesaadavad. Kõigile KSH käigus kasutatud keskkonnaandmetele on aruandes viidatud. Samuti on avalikud kõik KSH materjalid

19. „Nõuda siduvat kahjuhüvitus- ja garantiimehhanismi enne ehitamist, mitte pärast kahju tekkimist.“

Vastus: Seesugused küsimused on mõistlik lahendada Kaitseministeeriumi, tema valitsemisala asutus(te), kohaliku omavalitsuse vahelise koostöökokkuleppe käigus. Näiteks sõlmisid Kaitseministeerium, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus ja Pärnu linn koostöökokkuleppe Ermistu kaitsetööstuspargi arendamiseks ja kasutamiseks, tagamaks tasakaal riigikaitseliste vajaduste, Pärnu linna arengu ja kohaliku kogukonna huvide vahel.

Lisaks märgime, et kaitsetööstusparki kasutaval ettevõttel tekib oma tegevuse käigus kohe ka vastutuskindlustuskohustus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelica Tikk
osakonnajuhataja

Koopia: Lääne-Nigula Vallavolikogu, Lääne-Nigula Vallavalitsus.

Priit Alekask
Priit.Alekask@rkik.ee